

บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสถาบันการบินสำหรับโรงเรียนการบิน

Desirable Personality of Aviation Institute Students for Flying Training Schools

ศุภกฤต อริยะปรีชา¹ และ ศธาทิพย์ ภูญชร ณ ออยุธยา²

¹ รองคณบดีฝ่ายวิชาการและเทคนิค สาขาวิชานักบินพาณิชย์ สถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต

โทร. 02 - 9972200 ต่อ 4102 E-mail: soonthorna@hotmail.com

² คณบดี สาขาวิชานักบินพาณิชย์ สถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต

โทร. 02 - 9972200 ต่อ 4100 E-mail: katatip@rsu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับ บุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสถาบันการบิน สำหรับโรงเรียนการบิน ข้อมูลที่ได้จะนำไปใช้ในการพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาแต่ละคนในระหว่างศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัย ให้มีบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ก่อนที่จะไปเป็นนักบินฝึกหัดที่โรงเรียนการบิน ซึ่งบุคลิกภาพเป็นพื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้ ประสบความสำเร็จในการฝึกบินและการประกอบอาชีพนักบินพาณิชย์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาจำนวน 104 คน เป็นชาย 94 คน และหญิง 10 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ในระดับปริญญาตรีสาขาวิชานักบินพาณิชย์ โดยใช้แบบทดสอบในการสร้างคำถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์แล้ววิเคราะห์ตามทฤษฎีองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของ Paul T. Costa and Robert R. McCrae (1992) ซึ่งได้พัฒนาแบบวัดบุคลิกภาพชื่อ NEO (The NEO Personality Inventor) (1995)

ผลการวิจัยพบว่า บุคลิกภาพของนักศึกษาสถาบันการบิน 10 ด้าน ได้แก่ ด้านการเข้ากับผู้อื่น ด้านมองโลกในแง่ดี ด้าน จินตนาการ ด้านความกระตือรือร้น ด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านความวิตกกังวล ด้านความตื่นเต้น ด้านความรับผิดชอบ ด้าน ความมั่นคงทางอารมณ์ ด้านโลกทัศน์แคบ ซึ่งผลปรากฏว่านักศึกษามีระดับพฤติกรรมในด้านการเข้ากับผู้อื่นมากที่สุด ระดับถัด มาเป็นบุคลิกภาพ ในด้านจินตนาการ และบุคลิกภาพในด้านโลกทัศน์แคบมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับทฤษฎี บุคลิกภาพของ Paul T. Costa and Robert R. McCrae ด้วยแบบวัดบุคลิกภาพที่ชื่อ NEO (The NEO Personality Inventor) อันประกอบด้วยบุคลิกภาพ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านอารมณ์ความรู้สึก ด้านการเข้าสังคม ด้านการเปิดเผยตนเอง ด้านความเห็น พ้อง-ยินยอม และด้านความรู้สึกผิดชอบ ซึ่งเทียบเคียงได้ว่าบุคลิกภาพด้านการเข้ากับผู้อื่นสอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านความ เห็นพ้อง-ยินยอม บุคลิกภาพด้านจินตนาการสอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านการเปิดเผยตนเอง บุคลิกภาพด้านโลกทัศน์แคบ สอดคล้องกับบุคลิกภาพด้านการเปิดเผยตนเอง ดังนั้นจากผลการวิจัยนักศึกษาศาสนาการบินในครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่านักศึกษาศาสนาการบินเป็นกลุ่มที่มีบุคลิกภาพด้านความเห็นพร้อม-ยินยอมและบุคลิกภาพด้านการเปิดเผยตนเองเป็นลักษณะเด่น

คำสำคัญ: บุคลิกภาพ นักศึกษาสถาบันการบิน โรงเรียนการบิน

Abstract

The purpose of this research was to gain general data of personality traits of Aviation Institute Students for Flying Training Schools. The data will be used to develop desirable personality of the students to meet the standards of Flying Training Schools, as personality traits are one of basic keys to success in flying training, as well as the aptitude for a career in aviation as a commercial pilot. The sample used in this study were 104 students, of which 94 male and 10 female students enrolled in Year 1 and Year 2 undergraduate commercial pilot program. Questionnaire construction and analysis were based on the objectives of the personality theory of Paul T. Costa and Robert R. McCrae (1992) who had developed The NEO Personality Inventor (1995).

The results of this research were as follows: Among the ten personality traits of Aviation Institute students including: compatibility with others, optimism, imagination, enthusiasm, emotions, anxiety, excitement, responsibility, emotional stability and narrow world view. The results regarding student behaviour showed that they tended the most towards compatibility with others, followed by imagination while they tended the least to have narrow world view. When compared student personality traits, one by one, to the NEO Personality Inventor of Paul T. Costa and Robert R. McCrae, which covered five personality dimensions: emotions, sociability, openness, agreeableness and conscientiousness, students' compatibility with others was consistent with agreeableness dimension while imagination and narrow world view were consistent with openness dimension. As a matter of conclusion, and according to the results, agreeableness and openness were dominant features of Aviation Institute students.

Keywords: *Personality, Aviation Institute Students, Flying Training Schools.*

บทนำ

บุคลิกภาพเป็นลักษณะโดยรวมของพฤติกรรมภายนอกและพฤติกรรมภายในของแต่ละบุคคล ซึ่งรวมถึงความสามารถ ความถนัด ความสนใจและความรู้สึกนึกคิดที่เป็นของบุคคลนั้น อันส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมและลักษณะนิสัยเฉพาะของแต่ละคนแตกต่างกันไป สุชา จันทน์เอม (2536) กล่าวว่า บุคลิกภาพ คือ ลักษณะรวมที่สำคัญต่อการปรับตัวของบุคคล ได้แก่ รูปร่าง หน้าตา ท่าทาง ความสามารถ แรงจูงใจ และการแสดงออกทางอารมณ์ และผลที่เกิดจากประสบการณ์ อนาสตาซี (Anastasi, 1968: 111) กล่าวว่าบุคลิกภาพของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่างพันธุกรรมกับสิ่งแวดล้อม พันธุกรรมเดียวกันอยู่ในสภาพแวดล้อมต่างกันอาจก่อให้เกิดบุคลิกภาพต่างกันหรือแม้แต่ในสภาพแวดล้อมและพันธุกรรมเดียวกันก็อาจทำให้เกิดบุคลิกภาพต่างกัน และ ริคแมน (Ryckman, 2004) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นรูปแบบลักษณะนิสัยเฉพาะของบุคคลซึ่งมีอิทธิพลแตกต่างกันต่อกระบวนการรับรู้ แรงจูงใจ และพฤติกรรมของบุคคลใดบุคคลหนึ่งในหลายสถานการณ์ สมพร สุทัศนีย์ (2545: 25) กล่าวว่า การวัดผลทางจิตวิทยาเป็นตัวกำหนดปัจจัยถึงพฤติกรรมตัวอย่างของมวลพฤติกรรมและเป็นตัวทำนายพฤติกรรมในอนาคต ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่ช่วยให้บุคคลตัดสินใจเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตรวมกับปัจจัยอื่นๆ ที่ช่วยในการตัดสินใจ

สถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิตจัดตั้งขึ้นเมื่อปีการศึกษา 2549 ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกของประเทศไทย ที่ตอบสนองต่อความต้องการในการผลิตนักบินพาณิชย์ ได้เปิดหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชานักบินพาณิชย์ในระดับปริญญาตรี หลักสูตร 4 ปี เป็นการเรียนแบบ 2+2 คือเรียนวิชาพื้นฐานในระดับปริญญาตรีที่มหาวิทยาลัยรังสิต 2 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่นักศึกษาทั้งทางร่างกาย จิตใจและบุคลิกภาพ ก่อนไปเป็นนักบินฝึกหัดในชั้นปีที่ 3 จะต้องผ่านการตรวจรับรอง

จากแพทย์เวชศาสตร์การบินที่กองเวชศาสตร์การบิน กองทัพอากาศหรือกองเวชศาสตร์การบิน โรงพยาบาลกรุงเทพ จึงจะ
ไปเรียนวิชาซีพนักบินพาณิชย์ที่โรงเรียนการบินคู่สัญญาของสถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต ทั้งในประเทศหรือต่างประเทศ
เมื่อจบหลักสูตรจะได้รับปริญญาตรีเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชานักบินพาณิชย์จากมหาวิทยาลัยรังสิต จากนั้นต้องไปสอบรับ
ประกาศนียบัตรนักบินพาณิชย์และสอบรับประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษสำหรับนักบินพาณิชย์จากกรมการบินพลเรือนของ
แต่ละประเทศซึ่งควบคุมโดย ICAO (International Civil Aviation Organization) หรือ FAA (Federal Aviation Association)
เมื่อบัณฑิตมีครบทั้ง 4 รายการ คือปริญญาบัตร สมุดรับรองของแพทย์เวชศาสตร์การบิน ประกาศนียบัตรนักบินพาณิชย์ตรี
และประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษสำหรับนักบินพาณิชย์ จึงจะไปสอบเข้าทำงานกับสายการบินพาณิชย์ต่างๆ ทั้งในประเทศและ
ต่างประเทศ

คุณภาพของการจัดการเรียนการสอนจะเน้นให้นักศึกษาเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ คือ กระบวนการเรียนเป็นการ
ฝึกทักษะ การสร้างบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่พึงประสงค์เพื่อการเป็นนักบินพาณิชย์ที่ดี โดยมีการพัฒนาคุณลักษณะพิเศษ
ให้แก่ นักศึกษาได้แก่ 1) ความสามารถด้านการใช้ภาษาอังกฤษ 2) ความสามารถด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 3) ความรับผิดชอบ 4) ความมี
ระเบียบวินัย 5) บุคลิกภาพ 6) ความสามารถและทักษะในการบินด้วยเครื่องฝึกบินจำลอง (Flight Simulator) นักศึกษาสถาบัน
การบินจะต้องมีความพร้อม เมื่อไปเป็นนักบินฝึกหัดที่โรงเรียนการบินสามารถปฏิบัติทักษะด้านการบิน โดยใช้ศาสตร์และศิลป์
ทางการบินและศาสตร์ที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นองค์รวม โดยครอบคลุมทั้งด้านการบิน สภาวะแวดล้อม และความปลอดภัย มีทักษะ
ด้านภาษาไทยและภาษาอังกฤษเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการบิน มีทักษะการให้การปรึกษาแก่ผู้ใช้บริการ ปฏิบัติการบินด้วยความ
ศรัทธาในวิชาชีพ โดยยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ กฎหมายและสิทธิของผู้ใช้บริการ มีความเอื้ออาทร มีจิต
อาสา มีหัวใจของความเป็นมนุษย์ คำนึงถึงปัจเจกบุคคลและความหลากหลายทางวัฒนธรรมในการให้บริการและบริหารจัดการ
ในทุกสถานการณ์

การพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษาสถาบันการบินนั้น เราต้องทราบเสียก่อนว่าคุณคนนั้นมีบุคลิกภาพอย่างไร อันนำ
มาซึ่งการค้นหาสิ่งที่ดีเพื่อการส่งเสริมสนับสนุนหรือค้นหาส่วนบกพร่องเพื่อการปรับปรุงแก้ไขต่อไป เพราะการที่นักศึกษาเลือก
เรียนในสาขาวิชาซีพนักบินพาณิชย์ซึ่งเป็นวิชาชีพเฉพาะอาจมีความฝันที่เหมือนกัน แต่มีความแตกต่างและหลากหลายจาก
พื้นฐานของครอบครัว ความรู้ ความสามารถ และความถนัดของนักบินพาณิชย์ แต่อย่างไรก็ตามบุคลิกภาพของบุคคลสามารถ
ปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ที่ได้จากการเรียนรู้ ตามวัยและการเจริญเติบโตเหมือนร่างกายส่วนใดที่บกพร่องก็
สามารถปรุงแต่งให้ดีขึ้นได้เช่นกัน Costa and McCrae (1995) กล่าวว่ามนุษย์ทุกคนจะมีองค์ประกอบบุคลิกภาพพื้นฐานที่
เหมือนกัน คือ 1) ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ได้แก่ บุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ บุคลิกภาพด้านอารมณ์ความรู้สึก และ
บุคลิกภาพด้านวิตกกังวล 2) การเข้าสังคม ได้แก่ บุคลิกภาพด้านความกระตือรือร้นและบุคลิกภาพด้านวิตกกังวล 3) การเปิด
เผยตนเอง ได้แก่ บุคลิกภาพด้านจินตนาการและบุคลิกภาพด้านโลกทัศน์แคบ 4) ความเห็นพ้อง-ยินยอม ได้แก่ บุคลิกภาพด้าน
การเข้ากับผู้อื่นและบุคลิกภาพด้านมองโลกในแง่ดี และ 5) ความรู้สึกผิดชอบได้แก่ บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ รวมเป็น 10
บุคลิกภาพ แล้วนำผลการวิจัยแสดงใน 5 องค์ประกอบตามแบบวัดบุคลิกภาพที่ชื่อ NEO (The NEO Personality Inventor)
ซึ่งเป็นแบบทดสอบที่สร้างขึ้นเพื่อศึกษาองค์ประกอบทางบุคลิกภาพที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมาก

จากความสำคัญของบุคลิกภาพที่เป็นพื้นฐานส่วนหนึ่งในการประกอบอาชีพนักบินพาณิชย์ ของนักศึกษาที่เลือกเรียน
สาขาวิชานักบินพาณิชย์ซึ่งจะต้องได้รับการรับรองจากแพทย์เวชศาสตร์การบินและนักจิตเวชว่าเป็นบุคคลที่เหมาะสมสามารถ
เป็นนักบินฝึกหัดได้และเมื่อจบหลักสูตรการบินแล้วจะเข้าทำงานกับสายการบินพาณิชย์ต้องได้รับการสอบสัมภาษณ์จากกัปตัน
ของสายการบินนั้นๆ ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการศึกษาองค์ประกอบทางบุคลิกภาพที่พึงประสงค์ของนักศึกษาสถาบันการบินสำหรับ

โรงเรียนการบิน เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ ผู้ปกครอง และผู้เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาบุคลิกภาพให้แก่นักศึกษาสถาบันการบิน ซึ่งจะส่งผลดีต่อคุณภาพและความสำเร็จของนักศึกษาสถาบันการบินอันจะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของนักศึกษาสถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต
2. เพื่อเปรียบเทียบองค์ประกอบทางบุคลิกภาพของนักศึกษาสถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ขอบเขตของการวิจัย/ตัวแปรที่จะศึกษา

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ นักศึกษาสถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต หลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต ระดับปริญญาตรี 4 ปี เป็นหลักสูตรแบบ 2+2 คือเรียนที่สถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต 2 ปี และเรียนที่โรงเรียนการบิน 2 ปี กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ นักศึกษาสถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2554 จำนวนทั้งสิ้น 104 คน ดังนี้

- 1) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 61 คน เป็นชาย 57 คน หญิง 4 คน
- 2) นักศึกษาชั้นปีที่ 2 จำนวน 43 คน เป็นชาย 37 คน หญิง 6 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคลของนักศึกษาสถาบันการบิน มหาวิทยาลัยรังสิต จำแนกตาม เพศ ชั้นปีการศึกษา ตัวแปรตาม ได้แก่ องค์ประกอบทางบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 5 ด้าน ตามทฤษฎีบุคลิกภาพของ Costa, P.T., & McCrae, R.R. คือ 1) ด้านอารมณ์ ความรู้สึก ได้แก่ บุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ บุคลิกภาพด้านอารมณ์ความรู้สึก และบุคลิกภาพด้านวิตกกังวล 2) การเข้าสังคม ได้แก่ บุคลิกภาพด้านความกระตือรือร้น 3) การเปิดเผยตนเอง ได้แก่ บุคลิกภาพด้านจินตนาการและบุคลิกภาพด้านโลกทัศน์แคบ 4) ความเห็นพ้อง-ยินยอม ได้แก่ บุคลิกภาพด้านการเข้ากับผู้อื่นและบุคลิกภาพด้านมองโลกในแง่ดี และ 5) ความรู้สึกผิดชอบได้แก่ บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ

วิธีการดำเนินการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษานิยาม ทฤษฎีจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์บุคลิกภาพตามแนวทางองค์ประกอบบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญ จากการวิเคราะห์ของ Costa, P.T., Jr. & McCrae, R.R.
2. กำหนดวัตถุประสงค์ของแบบทดสอบ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างคำถามให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย
3. กำหนดรูปแบบของแบบทดสอบ โดยในส่วนของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้ ผู้วิจัยได้ยึดทฤษฎีองค์ประกอบทางบุคลิกภาพ 5 องค์ประกอบที่สำคัญ ซึ่งได้จากแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพที่ปรับปรุงมาจาก Costa, P.T., Jr. & McCrae, R.R. ในปี ค.ศ. 1992 ชื่อว่า The NEO Personality Inventory แบบทดสอบนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้กับบุคคลตั้งแต่วัยรุ่นขึ้นไป เป็นการปรับตัวของบุคคลโดยปกติเมื่อเผชิญกับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งแปลโดย ศ.ดร.มิ่งพรรณ เกิดพิทักษ์ อาจารย์ประจำภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งผู้วิจัยได้นำมาดัดแปลงให้เหมาะสมกับงานวิจัยครั้งนี้ คือให้ผู้ตอบประเมินตนเอง ซึ่งวัดบุคลิกภาพตามทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญของ Costa, P.T., Jr. & McCrae, R.R. ดังนี้คือ

- 1) บุคลิกภาพด้านอารมณ์ความรู้สึก ได้แก่ ความวิตกกังวล ความโกรธ ความเศร้าซึม ความละเอียดใจ การย่ำทำ ความไม่มั่นคง อ่อนแอ
- 2) บุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม ได้แก่ ความอบอุ่น ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล การกล้าแสดงออก การเข้าร่วม กิจกรรม ความตื่นตัว อารมณ์ทางบวก
- 3) บุคลิกภาพด้านการเปิดเผยตนเอง ได้แก่ จินตนาการ อารมณ์สุนทรีย์ภาพ ความรู้สึก การกระทำ ความคิด ค่านิยม
- 4) บุคลิกภาพด้านความเห็นพ้อง-ยินยอม ได้แก่ มีความตั้งใจดี ไม่ขัดแย้งกับบุคคลอื่น บรรารณาที่จะช่วยเหลือผู้อื่น ได้รับความไว้วางใจจากบุคคลอื่น สุขภาพ ไม่เอาเปรียบ
- 5) บุคลิกภาพด้านความรู้สึกผิดชอบ ได้แก่ เป็นระเบียบเรียบร้อย มีความพยายามมุ่งมั่น ทำตามหน้าที่ มีเป้าหมายในการทำงานรับผิดชอบ

4. ในแบบทดสอบฉบับร่าง ประกอบด้วยข้อความที่คาดว่าเป็นตัวแทนขององค์ประกอบทั้งห้าองค์ประกอบ ซึ่งมีทั้งข้อความที่มีลักษณะที่พึงประสงค์ (เชิงอนุমান) หรือข้อความทางบวก และข้อความที่มีลักษณะไม่พึงประสงค์ (เชิงนิเสธ) หรือเป็นข้อความทางลบ

5. แบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานการณ์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ ชั้นปี สถาบันการศึกษา ลักษณะของข้อคำถามเป็นแบบเลือกตอบ (Check list) เพียงคำตอบเดียว

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ เป็นข้อความที่เกี่ยวกับ ความรู้สึก ความคิดเห็น และลักษณะพฤติกรรมโดยทั่วไป มีทั้งหมด 20 ข้อ โดยกำหนดเป็น 5 คำตอบ ได้แก่ เสมอ บ่อยๆ บางครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคยเลย

แบบทดสอบวัดบุคลิกภาพนี้มีประโยชน์ในด้านการช่วยให้บุคคลรู้จักและเข้าใจตนเองว่าตนเองมีบุคลิกภาพเช่นไร อันนำไปสู่การให้คำปรึกษาด้านการศึกษาและอาชีพตลอดจนการให้คำปรึกษาด้านปัญหาส่วนตัวและสังคม ซึ่งผลจากการประเมินบุคลิกภาพด้วยแบบทดสอบนี้จะนำไปประกอบการพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนาแก้ไขปรับปรุงบุคลิกภาพของบุคคลนั้นในโอกาสต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล เอกสารหลักฐานต่างๆ ด้วยตนเอง โดยมีขั้นตอนดังนี้

1.เตรียมแบบทดสอบให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา อธิบายให้นักศึกษาเข้าใจในวัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการตอบแบบสอบถามพร้อมทั้งอธิบายให้นักศึกษาทุกคนเข้าใจวิธีการตอบแบบสอบถามก่อนที่จะให้ทุกคนเริ่มทำ

2.ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลและรวบรวมแบบทดสอบคืนด้วยตนเอง ซึ่งผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการแจกแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 104 ชุด ได้รับกลับคืนมาจำนวน 104 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาได้ มาประมวลผลตามระเบียบวิธีทางสถิติ ซึ่งมีขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลในแบบทดสอบ แล้วทำการลงรหัสข้อมูลให้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการประมวลผลหาค่าสถิติที่ต้องการ

2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1) การวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบ ตอนที่ 1 มาทำการวิเคราะห์ โดยใช้ค่าสถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอผลในรูปแบบตาราง ประกอบคำบรรยาย

2) การวิเคราะห์ระดับคะแนนของแบบทดสอบวัดบุคลิกภาพ จะใช้ข้อมูลจากแบบทดสอบในส่วนที่ 2 โดยรูปแบบในการวัดระดับคะแนน ผู้วิจัยได้ใช้การกำหนดความถี่ของลักษณะพฤติกรรมต่าง ๆ ออกเป็น 5 ระดับ คือ เสมอ (3.01-4.00) บ่อยๆ (2.01-3.00) บางครั้ง (1.01-2.00) นานๆ ครั้ง (0.01-1.00) และไม่เคเลย (0)

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์บุคลิกภาพของนักศึกษาสถาบันการบิณพบว่า บุคลิกภาพมีทั้งสิ้น 10 ด้าน มีคำถามจำนวน 20 ข้อ ประกอบด้วย บุคลิกภาพด้านการเข้ากับผู้อื่น มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.507 ถึง 0.640 บุคลิกภาพด้านมองโลกในแง่ดี มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.601 ถึง 0.718 บุคลิกภาพด้านจินตนาการมีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.532 ถึง 0.809 บุคลิกภาพด้านความกระตือรือร้น มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.617 ถึง 0.705 บุคลิกภาพด้านอารมณ์ความรู้สึก มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.570 ถึง 0.757 บุคลิกภาพด้านความวิตกกังวล มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.628 ถึง 0.719 บุคลิกภาพด้านความตื่นเต้น มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.721 ถึง 0.904 บุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.668 ถึง 0.772 บุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.721 ถึง 0.810 บุคลิกภาพด้านโลกทัศน์แคบ มีค่าน้ำหนักระหว่าง 0.828 ถึง 0.835

2. เมื่อนำแต่ละด้านมาวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมทางบุคลิกภาพพบว่า บุคลิกภาพด้านการเข้ากับผู้อื่น มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (Mean = 3.4187, S.D. = 0.7315) กล่าวคือ นักศึกษามีระดับพฤติกรรมในด้านการเข้ากับผู้อื่นในระดับ “เสมอ” มากที่สุด จากบุคลิกภาพทั้ง 10 ด้านของนักศึกษาสถาบันการบิณ รองลงมา เป็นพฤติกรรมในด้านจินตนาการ มีค่าเฉลี่ย (Mean = 3.2068, S.D. = 0.7180) ส่วนค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดได้แก่ ระดับพฤติกรรมในด้านโลกทัศน์แคบ (Mean = 2.2356, S.D. = 0.8809) สำหรับบุคลิกภาพของนักศึกษาในแต่ละด้านสามารถแสดงรายละเอียดรายบุคลิกภาพได้ ดังนี้

บุคลิกภาพที่ 1 ด้านการเข้ากับผู้อื่น นั่นคือ ข้าพเจ้าปรารถนาที่จะช่วยคนอื่นเท่าที่จะทำได้ และข้าพเจ้าเป็นคนใจกว้างพร้อมที่จะยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ มีค่าเฉลี่ย 3.42 สรุปได้ว่านักศึกษาศาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมด้านการเข้ากับผู้อื่นอยู่ในระดับ “เสมอ”

บุคลิกภาพที่ 2 ด้านมองโลกในแง่ดี นั่นคือข้าพเจ้าให้ความสนใจและใส่ใจกับทุกข์สุขของเพื่อนๆ หรือเพื่อนร่วมงาน และข้าพเจ้าเป็นคนยิ้มแย้มแจ่มใส ให้ความเป็นกันเองกับคนทุกคนแม้แต่คนที่ข้าพเจ้าไม่ค่อยคุ้นเคย แสดงว่า มีค่าเฉลี่ย 3.14 สรุปได้ว่านักศึกษาศาบันการบิณ มีระดับพฤติกรรมด้านมองโลกในแง่ดีอยู่ในระดับ “เสมอ”

บุคลิกภาพที่ 3 ด้านจินตนาการ นั่นคือข้าพเจ้าชอบฟังเพลงและรู้สึกซาบซึ้งกับเสียงดนตรี และข้าพเจ้าสามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่นได้ไม่ยากนัก มีค่าเฉลี่ย 3.21 สรุปได้ว่านักศึกษาศาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับ “เสมอ”

บุคลิกภาพที่ 4 ด้านความกระตือรือร้น นั่นคือ ข้าพเจ้าสนุกกับการแก้ปัญหาหรือเรื่องราวที่สลับซับซ้อน และข้าพเจ้าชอบงานที่ต้องใช้ความคิด มีค่าเฉลี่ย 3.09 สรุปได้ว่านักศึกษาศาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมด้านความกระตือรือร้นอยู่ในระดับ “เสมอ”

บุคลิกภาพที่ 5 ด้านอารมณ์ความรู้สึก นั่นคือ ข้าพเจ้าเป็นคนค่อนข้างหัวเราะง่าย และ ข้าพเจ้าไม่ค่อยคิดถึงความรู้สึกของตนเองมาก มีค่าเฉลี่ย 2.85 สรุปได้ว่านักศึกษาศาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมด้านอารมณ์ความรู้สึกอยู่ในระดับ “บ่อยๆ”

บุคลิกภาพที่ 6 ด้านความวิตกกังวล นั่นคือ ข้าพเจ้าชอบคิดเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง ข้าพเจ้าชอบคิดฝันถึงสิ่งที่ตนปรารถนา และ ข้าพเจ้าพยายามควบคุมตนเองไม่ให้คิดฟุ้งซ่าน คิดแต่ในเรื่องที่พอจะเป็นไปได้ มีค่าเฉลี่ย 2.99 สรุปได้ว่า นักศึกษาสถาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมด้านวิตกกังวลอยู่ในระดับ “บ่อยๆ”

บุคลิกภาพที่ 7 ด้านความตื่นเต้น นั่นคือ ข้าพเจ้าไม่ชอบคนที่ขับรถเร็ว และข้าพเจ้าไม่ชอบดูภาพยนตร์ที่แสดงอย่างหวาดเสียวหรือที่น่าสะพรึงกลัว มีค่าเฉลี่ย 2.36 สรุปได้ว่านักศึกษาศาสนาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมด้านความตื่นเต้นอยู่ในระดับ “บ่อยๆ”

บุคลิกภาพที่ 8 ด้านรับผิดชอบ นั่นคือ ข้าพเจ้ามีเป้าหมายในการทำงานและดำเนินงานตามเป้าหมายที่วางไว้ และข้าพเจ้าสามารถทำอะไรได้เสร็จทันเวลา มีค่าเฉลี่ย 3.04 สรุปได้ว่านักศึกษาศาสนาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมด้านรับผิดชอบอยู่ในระดับ “เสมอ”

บุคลิกภาพที่ 9 ด้านความมั่นคงทางอารมณ์ นั่นคือ ส่วนมากข้าพเจ้าจะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณมีความสามารถที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ มีค่าเฉลี่ย 3.09 สรุปได้ว่านักศึกษาศาสนาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมด้านความมั่นคงทางอารมณ์อยู่ในระดับ “เสมอ”

บุคลิกภาพที่ 10 ด้านโลกทัศน์แคบ นั่นคือ ข้าพเจ้าคิดว่าคนเราควรจะมีหลักทางศาสนาในการแก้ปัญหา และข้าพเจ้ามักมีข้อขัดแย้งกับเพื่อนๆ จากการวิจัยมีค่าเฉลี่ย 2.24 สรุปได้ว่านักศึกษาศาสนาบันการบิณมีระดับพฤติกรรมด้านโลกทัศน์แคบ อยู่ในระดับ “บ่อยๆ”

การอภิปรายผล

เมื่อพิจารณาบุคลิกภาพของนักศึกษาศาสนาบันการบิณเป็นรายด้าน พบว่าในจำนวน 10 ด้านนักศึกษามีระดับพฤติกรรมอยู่ในระดับ “เสมอ” 6 ด้าน และนักศึกษามีพฤติกรรมในระดับ “บ่อยๆ” 4 ด้าน โดยแยกพิจารณาเป็นรายด้านผลการวิจัยเป็นดังนี้

บุคลิกภาพด้านการเข้ากับผู้อื่น ข้าพเจ้าเป็นคนใจกว้าง พร้อมที่จะยอมรับสิ่งต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้ แสดงว่า เป็นคนที่มีลักษณะการมองโลกในแง่ดี และข้าพเจ้าปรารถนาที่จะช่วยคนอื่นเท่าที่จะทำได้อยู่ในระดับ “เสมอ” แสดงว่าเป็นคนที่มีลักษณะเห็นใจผู้อื่น

บุคลิกภาพด้านมองโลกในแง่ดี ข้าพเจ้าเป็นคนอึดแอ้มแจ่มใส ให้ความเป็นกันเองกับคนทุกคน แม้แต่คนที่ข้าพเจ้าไม่ค่อยคุ้นเคยและข้าพเจ้าให้ความสนใจและใส่ใจกับทุกซอกซอกของเพื่อนๆ หรือเพื่อนร่วมงานอยู่ในระดับ “เสมอ” แสดงว่านักศึกษาศาสนาบันการบิณเป็นคนที่เป็มิตร เป็นคนที่มีลักษณะเข้ากับผู้อื่น

บุคลิกภาพด้านจินตนาการ ข้าพเจ้าชอบฟังเพลงและรู้สึกซาบซึ้งกับเสียงดนตรี และข้าพเจ้าสามารถเข้าใจความรู้สึกของคนอื่นได้ไม่ยากนักอยู่ในระดับ “เสมอ” แสดงว่าเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยน เป็นคนที่มีลักษณะการเข้าใจผู้อื่น

บุคลิกภาพด้านความกระตือรือร้น ข้าพเจ้าสนุกกับการแก้ปัญหาหรือเรื่องราวที่ซับซ้อน และข้าพเจ้าชอบงานที่ต้องใช้ความคิดอยู่ในระดับ “เสมอ” แสดงว่าเป็นคนที่มีลักษณะใฝ่รู้ ชอบศึกษาหาความรู้ใหม่ๆ ฉลาด

ด้านความรับผิดชอบ ข้าพเจ้ามีเป้าหมายในการทำงานและดำเนินงานตามเป้าหมายที่วางไว้ และข้าพเจ้าสามารถทำอะไรได้เสร็จทันเวลาอยู่ในระดับ “บ่อยๆ” แสดงว่านักศึกษาศาสนาบันการบิณมีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย น่าเชื่อถือ

บุคลิกภาพด้านความมั่นคงทางอารมณ์ ส่วนมากข้าพเจ้าจะควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และข้าพเจ้ารู้สึกว่าคุณมีความสามารถที่จะเผชิญปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อยู่ในระดับ “บ่อยๆ” แสดงว่า นักศึกษาศาสนาบันการบิณมีความมั่นคงทางอารมณ์ จิตใจหนักแน่น มุ่งมั่น

บุคลิกภาพด้านอารมณ์ความรู้สึก ข้าพเจ้าเป็นคนที่ค่อนข้างหัวเราะง่าย และข้าพเจ้าไม่ค่อยคิดถึงความรู้สึกของตนเองมากนักอยู่ในระดับ “บ่อยๆ” แสดงว่านักศึกษาเป็นคนที่มีความสุขมากที่สุด มีความสุขมากกว่ามีความทุกข์ ผ่อนคลาย และร่าเริง

บุคลิกภาพด้านวิตกกังวล ข้าพเจ้าชอบคิดเกี่ยวกับอนาคตของตนเอง และข้าพเจ้าพยายามควบคุมตนเองไม่ให้คิดฟุ้งซ่าน คิดแต่ในเรื่องที่พอจะเป็นไปได้อยู่ในระดับ “เสมอ” แสดงว่านักศึกษาสามารถควบคุมตนเองและมีความคิดสมเหตุสมผล

บุคลิกภาพด้านความตื่นเต้น ข้าพเจ้าไม่ชอบคนที่ขับรถเร็ว และข้าพเจ้าไม่ชอบดูภาพยนตร์ที่แสดงอย่างหวาดเสียวหรือที่น่าสะพรึงกลัวอยู่ในระดับ “เสมอ” แสดงว่านักศึกษามีความวิตกกังวล มีความกระวนกระวาย

บุคลิกภาพด้านโลกทัศน์แคบ ข้าพเจ้ามักมีข้อขัดแย้งกับเพื่อนๆ และ ข้าพเจ้าคิดว่า คนเราควรยึดหลักทางศาสนาในการแก้ปัญหาอยู่ในระดับ “บ่อยๆ” แสดงว่านักศึกษามีข้อคิดเห็นหรือการกระทำไม่ตรงกับเพื่อนในบางครั้ง ไม่ค่อยชอบคิดในการแก้ปัญหา

เมื่อเทียบเคียงกับทฤษฎีบุคลิกภาพห้าองค์ประกอบที่สำคัญของ Costa, P.T., Jr. & Mc Crae., R.R. คือองค์ประกอบด้านการเข้ากับผู้อื่นและองค์ประกอบด้านมองโลกในแง่ดี จะตรงกับบุคลิกภาพด้านความเห็นพ้อง-ยินยอม คือ สามารถทำงานเป็นทีมได้ ยิ้มแย้มแจ่มใสและใส่ใจบุคคลอื่น ส่วนองค์ประกอบด้านความกระตือรือร้นและองค์ประกอบด้านความตื่นเต้น จะตรงกับบุคลิกภาพด้านการเข้าสังคม คือ การเข้าร่วมกิจกรรมและการหลีกเลี่ยงต่อความเสี่ยงหรืออันตราย ส่วนองค์ประกอบด้านความมั่นคงทางอารมณ์ องค์ประกอบด้านอารมณ์ความรู้สึก และองค์ประกอบด้านวิตกกังวล เทียบได้กับบุคลิกภาพด้านอารมณ์ความรู้สึก คือสามารถจัดการกับความวิตกกังวล ความโกรธ ความเศร้าซึม ความละอายใจ การย่ำทำ ความไม่มั่นคงอ่อนแอได้ องค์ประกอบด้านจินตนาการ และองค์ประกอบด้านโลกทัศน์แคบ จะตรงกับบุคลิกภาพด้านการเปิดเผยตนเอง คือ มีอารมณ์สุนทรีย์ภาพ ความรู้สึก การกระทำ ความคิด ส่วนองค์ประกอบด้านความรับผิดชอบ จะตรงกับบุคลิกภาพด้านความรับผิดชอบ คือ มีการวางแผนและเป้าหมายในการทำงาน มีความพยายามมุ่งมั่นทำงานในหน้าที่ให้สำเร็จในห้วงระยะเวลาที่กำหนด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาสถาบันการบันระดับปริญญาตรี สาขาวิชานักบินพาณิชย์ มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นกลุ่มที่มีบุคลิกภาพด้านความเห็นพ้อง-ยินยอม และบุคลิกภาพด้านการเปิดเผยตนเองเป็นลักษณะเด่น ซึ่งในทางการบิน Eysenck (1990) แบ่งบุคลิกภาพออกเป็น 2 มิติ คือ มิติที่ 1 ด้านการแสดงออก ได้แก่ Extroversion (ความกล้า) และ Introversion (ความใจเย็น) มิติที่ 2 ด้านอารมณ์ ได้แก่ Stable (ความมั่นคงทางอารมณ์) และ Unstable (ความไม่มั่นคงทางอารมณ์) เกณฑ์เฉลี่ยที่ต้องการคือ Stable & Extroversion และ Stable & Introversion ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยทำให้ทราบว่าควรมีการสร้างเสริมและพัฒนาบุคลิกภาพในด้านต่างๆ ให้กับนักศึกษาสถาบันการบันให้สามารถเป็นผู้ที่เรียนรู้ได้อย่างมีความสุข มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน สามารถปรับปรุงและพัฒนาตนเองทางด้านความมั่นคงทางอารมณ์และความรับผิดชอบ สำหรับผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนสามารถนำผลการวิจัยนี้ไปพัฒนานักศึกษาสถาบันการบันและพิจารณาปรับปรุงการเรียนการสอนให้เหมาะสมโดยการทำโครงการ กิจกรรม การกำกับดูแล การปรับปรุงการสอนในรายวิชาต่อไป เพื่อให้ศึกษามีพื้นฐานทางด้านบุคลิกภาพผ่านการตรวจสอบด้านจิตวิทยาการบินทางด้านบุคลิกภาพของแพทย์เวชศาสตร์การบินให้เป็นนักบินฝึกหัดและได้รับการฝึกจนสำเร็จเป็นนักบินพาณิชย์เข้าทำงานกับสายการบินต่างๆ ได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

- 1) นำผลวิจัยที่ได้ไปศึกษาต่อ เพื่อหาสาเหตุของการเกิดบุคลิกภาพในแบบต่างๆ ของนักศึกษาสถาบันการบัน
- 2) ทำวิจัยนักศึกษาศาสนาอื่นของมหาวิทยาลัยอื่น เพื่อนำมาเปรียบเทียบ รวมทั้งศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่น่าสนใจ ซึ่งอาจเกี่ยวข้องหรือมีผลกระทบต่อบุคลิกภาพด้านต่างๆ

บรรณานุกรม

- พะยอม วงศ์สารตณี. (2546). *การวัดบุคลิกภาพ*. สืบค้น 11 กันยายน 2554, จาก <http://bp50.com/contents/note.asp?id>.
- สมพร ทศนีย์. (2545). *การทดสอบทางจิตวิทยา*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชา จันทน์เอม. (2536). *จิตวิทยาทั่วไป*. เชียงใหม่: โรงพิมพ์ช้างเผือก.
- สุบิน ชิวปรีชา และคณะ. (2551). *จิตวิทยาการbin*. ปทุมธานี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Anastasi, Anne. (1968). *Personality Development*. New York: McGraw-Hill.
- Costa, P.T., & McCrae, R.R. (1995). *The NEO Personality Inventory*. Florida: Psychological Assessment Resources.
- Eysenck, H. J. (1990). Biological dimensions of personality. In L.A. Pervin (Ed.), *Handbook of personality: Theory and research* (pp. 244-276). New York: Guilford.
- McCrae, R.R., & John, P.P. (1992). An Introduction to the five-factor model and It's Applications. *Journal of personality*, 60,175-215.
- Ryckman, R. (2004). *Theories of Personality*. Belmont, California: Thomson/Wadsworth.